

39. møde.

Torsdag den 7. december kl. 10.

Formanden: I skrivelse af gårs dato meddeler undervisningsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om højere forberedelseseksamen,

forslag til lov om ændring af lov om gymnasieskoler,

forslag til lov om ændring af lov om fordeling af udgifterne til statsskoler og kommunale gymnasieskoler og

forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen.

Medlem af folketinget Mads Eg Damgaard har meddelt mig, at han ønsker til ministeren for offentlige arbejder at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren foranledige, at bilister, der benytter DSBs færgeoverfarter, telefonisk kan foretage deres pladsreservation, uden at pladsbestillingsbevis skal afhentes på et pladsbilletkontor?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Herved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om højere forberedelseseksamen, forslag til lov om ændring af lov om gymnasieskoler og forslag til lov om ændring af lov om fordeling af udgifterne til statsskoler og kommunale gymnasieskoler.*

I henhold til lov nr. 236 af 8. juni 1966 om højere forberedelseseksamen, der trådte i kraft den 1. august 1967, oprettedes fra efteråret 1967 i alt 16 kurser til denne

eksamen. Heraf henlagdes 11 til seminarier og 4 til gymnasier, medens 1 er et selvstændigt statskursus.

Til disse kurser meldte der sig 1.910 ansøgere, af hvilke den eksisterende kapacitet tillod optagelse af 816. Man må nok skønne, at ca. $\frac{1}{3}$ af ansøgerne næppe var kvalificerede til at gennemføre uddannelsen. Det vil sige, at omkring 450 kvalificerede ansøgere måtte afvises af pladsmæssige grunde.

På baggrund af denne situation må det anses for særdeles ønskeligt at skabe et større antal kursuspladser, således at det i højere grad vil være muligt at tilbyde denne nye uddannelse til alle kvalificerede unge, der har interesse herfor. Det kan yderligere nævnes, at der nu ikke længere vil blive oprettet præparandklasser ved seminarierne, hvorfor der i 1968-69 må ventes et betydeligt større antal ansøgere til kursus, end der har været i indeværende år.

Som anført i bemærkningerne til lovforslagene må det påregnes, at seminarierne på længere sigt næppe vil kunne etablere disse kurser i større omfang. Det vil fremtidig i ret væsentlig grad blive gymnasier, der tager denne opgave op.

Under disse forudsætninger er det formålstjenligt, at også de kommunale gymnasieskoler inddrages i denne virksomhed, også af hensyn til en rimelig geografisk placering af de nødvendige kurser. Det kan i denne forbindelse nævnes, at af de 16 eksisterende kurser ligger kun 4 på Sjælland.

Der regnes med for skoleåret 1968-69 — foruden videreførelse af de eksisterende kurser — at oprette yderligere 15 kurser.

De hittidige erfaringer med denne nye uddannelse synes at vise, at den fornyelse i uddannelsessystemet, det var hensigten at skabe ved etableringen af højere forberedelseseksamen, virkelig har imødekommet et behov, hvilket også har vist sig gennem ansøgetallene.

Forhandlingerne om den kompetence, der skal gives den nye eksamen, er endnu ikke

[Undervisningsministeren.]

afsluttet. Der forhandles for øjeblikket med henblik på at åbne mulighed for adgang til en lang række forskellige uddannelser, og det kan nævnes, at spørgsmålet om højere forberedelseseksamen som adgangsmulighed til universiteterne og de højere læreanstalter behandles i planlægningsrådet.

De her fremsatte lovforslag går ud på at skabe hjemmel for oprettelse af kursus til højere forberedelseseksamen ved kommunale gymnasier og at fordele udgifterne ved kursus, der etableres ved offentlige gymnasieskoler eller statsseminarier, mellem stat og kommune efter samme regler som i den gældende lov om udgiftsfordelingen ved statskoler og kommunale gymnasieskoler.

Specielt for så vidt angår forslaget om ændring af gymnasieloven, gælder, at det herigennem tilstræbes at give gymnasierne mulighed for at skaffe flere kursuspladser til højere forberedelseseksamen ved i det omfang, det er fornødent, at indskrænke antallet af realklasser. Den foreslåede hjemmel vil i øvrigt også i særlige tilfælde kunne anvendes til at skabe mulighed for forøgelse af gymnasieklassernes antal.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til bemærkningerne til lovforslagene, anbefaler jeg forslagene til velvillig behandling i det høje ting.

Endvidere skal jeg tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen*.

Forslaget om ændring af folkeskolelovens § 50 tilsigter i første række at tilvejebringe hjemmel for befording af skolesøgende børn, hvor hensynet til børnenes sikkerhed i trafikken gør det særlig påkrævet. Baggrunden for dette forslag er den i de senere år meget stærkt forøgede motortrafik på vore veje og den deraf følgende stigende ulykkesrisiko for de skolesøgende børn, der er nødt til at færdes på vejene til fods eller på cykel for at komme til og fra skole.

Undervisningsministeriet har i den senere tid modtaget adskillige henvendelser — navnlig fra forældre til skolesøgende børn — der vidner om, at der er behov for at kunne etablere befording af skolebørn i visse situationer, hvor der efter de gældende bestemmelser om befording på grund af skolevejens længde ikke er mulighed for at

tilbyde børnene befording med tilskud fra det offentlige.

Forslaget til den udvidede beforderingsordning er udformet på en sådan måde, at det kun kan pålægges en kommune at sørge for befording af skolebørn af hensyn til deres sikkerhed i trafikken, såfremt de trafikale ulemper ikke med rimelighed kan forlanges afhjulpet gennem vejtekniske eller færdselsregulerende foranstaltninger. På tilsvarende måde er det efter forslaget en betingelse for at kunne yde tilskud fra skolefonden og staten til udgifterne ved den heromhandlede befording, at det ikke gennem andre hensigtsmæssige foranstaltninger har været muligt at betrygge børnenes færdsel til og fra skole. Forslaget er formuleret således, fordi jeg — ligesom undervisningsministeriets skolefærdselsudvalg — er af den opfattelse, at det ville nedsætte trafikikkerheden for fodgængere og cyklister i almindelighed, herunder også for de børn, der bortset fra kørsel til og fra skole ville være henvist til at færdes på egen hånd under vanskeligere trafikforhold, såfremt man indførte en beforderingsordning, der kunne give anledning til, at vedkommende myndigheder ville undlade at iværksætte de efter de stedlige forhold mest påkrævede foranstaltninger, f. eks. indførelse af hastighedsbegrænsning, anlæg af cykelsti, etablering af lysregulering og fodgængerfelter, opførelse af fodgængerbroer eller oprettelse af skolepatruljer.

Ud over den foran nævnte ændring indeholder lovforslaget forslag til nogle mindre ændringer af de gældende bestemmelser om befording på grund af skolevejens længde samt til en ændring af folkeskolelovens § 4, der er en følge af den samtidigt foreslåede ændring af lov om gymnasieskoler.

Idet jeg med hensyn til enkeltheder i lovforslaget skal henvise til de til dette knyttede bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 54) findes i tidenden sp. 1908).